

SYNAKSARION ŚWIĘTA „POŁOWA PIĘCDZIESIĄTNICY”

Stichosy:

Stanąwszy naucza w święta połowie,
Chrystus Mesjasz pośród nauczycieli.

Dzisiaj świętujemy ze względu na dwa wielkie święta – Paschę i Pięćdziesiątnicę – gdyż święto nasze znajduje się pośrodku obu i oba sobą łączy.

Dokonało się to w następujący sposób. Po tym, jak Jezus dokonał przewyższającego wszelką naturę cudu uzdrowienia paralytyka¹, Żydzi jakoby zgorszani z powodu naruszenia soboty, cud bowiem miał miejsce w sobotę, szukali jak Go zabić. Dlatego On odszedł do Galilei i gdy przebywał w tamtejszych górach, dokonał cudu z pięcioma chlebami i dwoma rybami, nakarmiwszy pięć tysięcy ludzi, nie licząc kobiet i dzieci². Następnie, gdy nadeszło święto Namiotów³, gdyż u Żydów i to święto jest wielkie, przychodzi do Jerozolimy i w tajemnicy tu przebywa. Około połowy tego święta Chrystus przyszedł do świątyni i zaczął nauczać, a wszyscy dziwili się Jego nauce. Ci, którzy Mu zazdrościli, powiadali: „Jakże On zna Pisma, nie będąc uczonym?”⁴. On bowiem, będąc Nowym Adamem, wiedział wszystko, jak i pierwszy Adam, był napełniony wszelką mądrością i równocześnie jako Bóg. Przeto wszyscy szemrali i porywali się Go zabić. Chrystus zaś, demaskując ich, jako rzekomo troszczących się o sobotę, zapytuje: „Za co chcecie Mnie zabić?”⁵. Następnie, zwracając się do dawnych czasów, mówi: „Jeśli spieracie się o Prawo, to dlaczego na Mnie narzekacie? A to, że ja całego człowieka uleczyłem w sobotę, to i Mojżesz tak nakazał, naruszając ją, gdy trzeba było dokonać obrzezania”⁶. I oto w ostatnim, wielkim dniu święta wiele rozmawiał z nimi i okazał im siebie jako Dawcę Prawa i równego Ojcu, On został przez nich obrzucony kamieniami, ale ani jeden kamień Go nie dotknął. A po drodze stamtąd znajduje ślepego od urodzenia i daruje mu oczy.

Wiadomo, że Żydzi mieli trzy wielkie święta. Pierwszym z nich jest Pascha, która była obchodzona w pierwszym miesiącu, będąc wspomnieniem

¹ J 5,1-18.

² Mt 14,3-21; Mk 6,22-44; Łk 9,2-17; J 6,1-13.

³ Sukkot, Święto Szałasów (Namiotów), zwane też Kuczki, żydowskie święto rozpoczynające się pięć dni po święcie Jom Kippur (Dzień Pojednania), a dwa tygodnie po rozpoczęciu roku. Święto należy do świąt radosnych i upamiętnia mieszkanie w szałasach i namiotach (hbr. *sukka* – szałas) podczas wyjścia z Egiptu i wędrówki do Kanaanu.

⁴ J 7,5.

⁵ J 7,19.

⁶ J 19,22-23.

przejścia przez Morze Czerwone⁷. Drugie, Pięćdziesiątnica, przypominała o przebywaniu na pustyni po przejściu Morza Czerwonego, bowiem oni byli na pustyni pięćdziesiąt dni, zanim otrzymali Prawo Mojżeszowe⁸. Miało to miejsce także ze względu na godność liczby „siedem”, która otoczona była przez nich szczególną czcią. Trzecie po tym święcie, to postawienie namiotów na wspomnienie Namiotu Spotkania, jaki Mojżesz zobaczył najpierw w obłoku na górze, sporządził i stanowił rękoma rzemieślnika Besaleela⁹. To święto trwało siedem dni, na pamiątkę zebrania owoców i odpoczynku na pustyni¹⁰.

Wtedy to, blisko zakończenia tego święta, Jezus stanął i donośnie wezwał: „Kto pragnie, niech przyjdzie do Mnie i pije”¹¹. Ponieważ przez to nauczanie Chrystus okazał siebie jako Mesjasza, czyniąc się naszym Pośrednikiem, godzącym nas z Jego Ojcem Przedwiecznym, to i my, obchodząc dzisiejsze święto i nazywając je „Połową Pięćdziesiątnicy”, opiewamy Mesjasza Chrystusa i czcimy oba wielkie święta. Myślę, że i świętowanie Samarytanki¹² przyjęto dokonywać po dzisiejszym dlatego, że ono, jak i dzisiejsze święto, wiele mówi o Mesjaszu-Chrystusie, o wodzie i o pragnieniu. U Jana Ewangelisty opowieść o ślepcu¹³ jest bowiem ściśle połączona z opowiadaniem o Samarytance.

Chryste Boże nasz, z bezgranicznego Twego miłosierdzia, zmiłuj się nad nami. Amen.

⁷ Pascha (hbr. *Pesach* – przejście), święto żydowskie, obchodzone na pamiątkę wyzwolenia Izraelitów z niewoli egipskiej. W Izraelu trwa 7 dni, a w diasporze – 8 dni, poczynając od 14 dnia miesiąca nisan. Pierwszy wieczór Paschy, zwany wieczorem sederowym, jest najbardziej uroczystym momentem życia żydowskiego. Spożywa się wtedy w gronie rodziny uroczystą wieczerzę, podczas której czytana jest Hagada opowiadająca o wyjściu z Egiptu.

⁸ Pięćdziesiątnica, Święto Tygodni (hbr. *Szawuot*), była jednym z trzech głównych świąt żydowskich, podczas którego wszyscy mężczyźni byli zobowiązani złożyć Bogu ofiarę. Święto rozpoczynało się uroczystym wspomnianiem nadania Prawa na Górze Synaj po wyjściu Izraela z niewoli Egipskiej. To była uroczystość, na którą ludzie mieli obowiązek przynosić pierwsze plony żniw jako ofiary dla Boga w dziękczynieniu za Jego hojność.

⁹ Besaleel (?-?), syn Uriego, syna Chura z pokolenia Judy. Zdolny rzemieślnik odpowiedzialny za wykonanie Arki Przymierza i Namiotu Spotkania, gdy Izraelici byli na pustyni (Wj 35,30-38,20).

¹⁰ Kpł 23,39-43.

¹¹ J 7,37.

¹² V Niedziela po święcie Paschy.

¹³ VI Niedziela po święcie Paschy.